

Tri roky vlády SR v hlavných elektronických médiách

Tri roky vlády SR v hlavných elektronických médiách
(1. novembra 1998 - 31. októbra 2001)

Grafy:

- 1. rok vlády** - [Členovia vlády \(priestor\)](#) - [Členovia vlády \(zmienky\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(priestor\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(zmienky\)](#)
 - 2. rok vlády** - [Členovia vlády \(priestor\)](#) - [Členovia vlády \(zmienky\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(priestor\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(zmienky\)](#)
 - 3. rok vlády** - [Členovia vlády \(priestor\)](#) - [Členovia vlády \(zmienky\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(priestor\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(zmienky\)](#)
 - 1. - 3. rok vlády** - [Členovia vlády \(priestor\)](#) - [Členovia vlády \(zmienky\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(priestor\)](#) - [Pol. strany, vláda SR a prezident SR \(zmienky\)](#)
-

Uverejnené 7. decembra 2001.

Táto správa obsahuje analýzu prezentácie vlády SR v celoplošne pôsobiacich elektronických médiách, pričom do tejto správy boli zaradené iba tie médiá, ktoré vysielali počas celého monitorovaného obdobia- STV, TV Markíza, SRO a Twist. Obdobie monitoringu zahŕňa tri roky činnosti vlády, konkrétne od 1. novembra 1998 do 31. októbra 2001. Predmetom monitoringu boli hlavné spravodajské relácie uvedených médií - Noviny STV, Televízne noviny, Rádiožurnál SRO a Žurnál Rádia Twist. Sledovanými kategóriami boli priestor venovaný vláde, jej jednotlivým členom v porovnaní s ostatnými koalíčnymi a opozičnými politickými stranami a v neposlednom rade aj spôsob, akým boli jednotliví členovia vlády a ostatné politické subjekty zobrazované.

- **V súhrne všetkých médií bola takmer polovica spravodajského priestoru venovaná vláde - presne 49,5%, najväčší priestor v SRO - 53,5%.**
- **Prezentácia vlády ako celku mala každý rok stále menej pozitívny charakter, naopak podiel negatívnych informácií zostal identický.**
- **Z konkrétnych členov vlády bol najpozitívnejšie prezentovaný E. Kukan, najneutrálnejšie J. Stank, najkontroverzejším bol L. Černák.**
- **Najvýváženejšie prezentoval vládu SRO, najkritickejšou bola TV Markíza a najväčší podiel pozitívnych a negatívnych informácií priniesol Twist.**

MEMO 98 už dlhodobejšie poukazuje na zodpovednosť, ktorú majú elektronické médiá v súvislosti so šírením vyvážených informácií určených širokej verejnosti, najmä v hlavných spravodajských reláciách.

Vláda ako celok reprezentuje výkonnú moc v štáte, ktorú jej delegovali občania vo voľbách a preto je dôležité sledovať, akým spôsobom sa k jej aktivitám stavajú médiá, keďže bude ako celok na konci svojho volebného obdobia skladať práve občanom účty svojej práce.

Túto správou sme preto zamerali na analýzu prezentácie vlády SR, ako aj jej samotných členov, so zámerom poukázať, ako jednotlivé médiá z dlhodobejšieho hľadiska informujú o výkonnej zložke

moci, v porovnaní s ich informovaním o politických stranách pôsobiacich v NR SR, a či pri tom dodržiavajú základné zásady žurnalistickej etiky a korektnosti. Zároveň tak nadväzujeme na správu o prvom roku vlády M. Dzurindu vo vybraných televíziách (STV, TV Markíza a VTV).

Prezentácia vlády SR a jej členov v jednotlivých médiách (priestor a spôsob)

Z nášho porovnania vyplýva, že prezentácia vlády SR sa jednoznačne odlišovala v závislosti od konkrétneho roku, ako aj v závislosti od jednotlivých médií. Pokiaľ ide o celkové porovnanie jednotlivých rokov z kvantitatívneho hľadiska, priestor venovaný vláde v porovnaní s ostatnými politickými subjektami, vo všetkých médiách sme zaznamenali veľmi podobný vývoj. Konkrétne to znamená, že podiel celkového priestoru poskytnutého vláde bol najvýraznejší hneď v prvom roku jej účinkovania - 54,2%, v druhom klesol na - 47% (viac či menej výrazne podľa konkrétneho média) a v treťom sa znova mierne zvýšil - 48,3% (v celom období bol v súhrne všetkých médií podiel vlády 49,5%). Takýto spôsob bol úplne identický pre všetky štyri monitorované médiá, jedinou výnimkou bolo Rádio Twist, v ktorom podiel vlády permanentne klesal. Pokiaľ ide o celkový čas venovaný vláde a jej jednotlivým členom, zaznamenaný bol pomerne rovnaký časový priestor v prvých dvoch rokoch - 61:36:02 hod., resp. 63:16:57 hod. (obe televízie priniesli najviac informácií v druhom roku, naopak obe rádiá už v prvom) a ich následný úbytok v treťom roku vlády - 54:28:20 hod. Celkovo sa médiá venovali vláde SR veľmi významne, súhrnne takmer 180 hodín spravodajského priestoru (179:21:19 hod.).

Priestor venovaný vláde SR v prvom roku jej činnosti (1.11.1998 - 31.10.1999)

Médium	Absolútny čas	Podiel
STV	11 h 53 min 46 s	54%
TV Markíza	10 h 24 min 43 s	47,3%
Slovenský rozhlas	26 h 01 min 47 s	60%
Twist	13 h 15 min 46 s	50,5%

Priestor venovaný vláde SR v druhom roku jej činnosti (1.11.1999 - 31.10.2000)

Médium	Absolútny čas	Podiel
STV	13 h 39 min 35 s	46,9%
TV Markíza	14 h 30 min 23 s	43,2%
Slovenský rozhlas	21 h 52 min 24 s	49,6%
Twist	13 h 14 min 35 s	45,5%

Priestor venovaný vláde SR v treťom roku jej činnosti (1.11.2000 - 31.10.2001)

Médium	Absolútny čas	Podiel
STV	10 h 42 min 16 s	49,8%
TV Markíza	11 h 26 min 44 s	45,9%
Slovenský rozhlas	21 h 36 min 36 s	50,9%

S kvantitatívnu stránkou je neodmysliteľne spojený aj spôsob informovania o politicky relevantných udalostiach, teda kvalitatívnu hodnotu ponúkaných informácií. Mnohokrát práve kvalita, resp. určitý emocionálny podtext sprevádzajúci prezentáciu určuje jej komunikačnú hodnotu pre recipientov, a tým aj výsledný dojem. Vzhľadom na dôležitú úlohu vlády pri riešení bežných otázok života občanov je profesionálne spracovanie informácií o vláde nespochybniteľnou požiadavkou voči všetkým médiám.

Z výsledkov monitoringu vyplýva zásadný rozdiel v spôsobe informovania o vláde v závislosti od jednotlivých rokov, ktorý spôsobili rôzne kauzy a dlhodobo diskutované témy. Pokiaľ ide o prvý rok pôsobenia, obraz vlády bol v jeho priebehu takmer vo všetkých oblastiach pozitívny (vo všetkých médiách viac menej identicky), keď 12% informácií o vláde a jej činiteľoch bolo pozitívnych, 82% neutrálnych a 7% negatívnych. Čo sa týka jednotlivých médií, vo všetkých prevažovali zmienky pozitívneho charakteru nad negatívnymi, najzreteľnejšie sa tento trend prejavil v Rádiu Twist, kde bol pomer pozitívnych a negatívnych dokonca 23%:9%. Pozitívny obraz vlády v počiatočnej fáze jej pôsobenia nie je prekvapením, keďže v danom období bola vláda sto dní „chránená“ a nezanedbateľnú rolu určite zohrala aj povolebná eufória spojená s očakávaniami rozsiahlych politických a ekonomických zmien. Povolebná realita sa prejavila v reálnejšom hodnotení predstaviteľov vlády v druhej polovici prvého roku vládnutia, keď členovia vlády začali vystupovať s konkrétnymi výsledkami práce vlastných rezortov. Príčinou rastu negatívnych referencií na adresu vlády a jej predstaviteľov bola aj medializácia prvých politických a hospodárskych káuz (Nafta Gbely, GSM 1800, Slovenské telekomunikácie), ktoré viedli ešte počas prvého roku vlády k personálnym zmenám.

Spôsob informovania o vláde SR v prvom roku jej činnosti (1.11.1998 – 31.10.1999)

Médium	Pozitívne info. (%)	Neutrálne info. (%)	Negatívne info. (%)
STV	7,1	87,1	5,8
TV Markíza	7,4	85,4	7,2
Slovenský rozhlas	8,8	85,6	5,6
Twist	23,2	68	8,9

V druhom roku sa trend informovania o vláde zásadne zmenil, čo možno označiť ako jednoznačný dôsledok pokračujúcich káuz zo záveru prvého roku vládnutia, ich výraznejšej medializácie, ako aj objavenia sa úplne nových. V tomto období sa obraz vlády polarizoval aj v súvislosti s množiacimi sa turbulenciami vo vnútri vládnej koalície, ako aj najsilnejšej vládnej strany SDK (diskusia okolo návratu SDK k päťkoalícii, ohlasovaný vznik SDKÚ, hlasovanie J. Migaša a časti SDĽ za vyslovenie nedôvery M. Dzurindovi). Okrem toho bola vláda prakticky trvale vystavená konfrontácii s opozičnou časťou politickej scény, čo spôsobili pokračujúce rokovania NR SR o zbavení imunity I. Lexu a G. Krajčího, ako aj predvedenie V. Mečiara na výsluch. Najdominantnejšou témou v tomto roku boli komplikácie zdravotného stavu prezidenta R. Schustera, v druhej polovici roka referendum o vyhlásení predčasných volieb iniciované opozíciou a exodus Rómov. Mediálny obraz vlády bol v súhrne všetkých médií nasledovný – odzneli 2% pozitívnych, 91% neutrálnych a 7% negatívnych informácií. Podobný trend sme zaznamenali vo všetkých médiách, teda s prevahou negatívnych zmienok nad pozitívnymi.

Spôsob informovania o vláde SR v druhom roku jej činnosti (1.11.1999 – 31.10.2000)

Médium	Pozitívne info. (%)	Neutrálne info. (%)	Negatívne info. (%)
STV	1,8	92,9	5,3
TV Markíza	2,1	91,8	6,1
Slovenský rozhlas	2,1	92,7	5,2
Twist	3,2	88,7	8,2

V treťom roku sa zvýraznil spôsob informovania, ktorý si médiá osvojili ku koncu roka 1999, keď o vláde a jej predstaviteľoch prinášali okrem neutrálnych referencií prevažne negatívne. Celkovo odznelo v médiách 1% pozitívnych, 92% neutrálnych a 7% negatívnych informácií (podiel negatívnych zmienok sa nezmenil počas celých troch rokov). V treťom roku dominovali mediálnej scéne dva zásadné okruhy tém, keď najprezentovanejšou témou bola reforma verejnej správy a s ňou spojený balík krokov - zákony upravujúce fungovanie VÚC, možnosť odchodu SMK z koalície, príprava samotných volieb. Začiatok roka 2001 bol v znamení rokovania NR SR o novele ústavy, čo prinieslo mnohé nezhody aj medzi samotnými vládnymi predstaviteľmi. Počas celého trojročného obdobia bola podobne diskutovaná aj téma privatizácie.

Spôsob informovania o vláde SR v treťom roku jej činnosti (1.11.2000 - 31.10.2001)

Médium	Pozitívne info. (%)	Neutrálne info. (%)	Negatívne info. (%)
STV	0,9	92,2	7
TV Markíza	0,7	88,9	10,7
Slovenský rozhlas	0,8	93,8	5,4
Twist	0,7	90,2	9,2

Pokiaľ ide o prezentáciu konkrétnych členov kabinetu (celkovo 139 hod. 58 min. 52 sek.), v sledovanom období troch rokov bol jednoznačne najzobrazovanejším M. Dzurinda, ktorému bola venovaná takmer pätina celkového času - 19,3% (skoro 27 hod.). Priestor pre premiéra bol takmer dvojnásobný v porovnaní s druhou najprezentovanejšou členkou vlády B. Schmognerovou - 9,7% (presne 13:34:00), a s I. Miklošom, ktorému médiá venovali súhrnne viac ako 10 hod. - 7,9% (10:57:40). Ďalšími predstaviteľmi vlády, ktorí boli prezentovaní na pomerne rozsiahlom priestore, sú hlavne J. Čarnogurský - 5,8% a E. Kukan - 5,4%. Z pohľadu poskytnutého priestoru bol najrozmanitejší prvý rok, kde boli v centre pozornosti aj viacerí iní členovia kabinetu - L. Černák (STV, TV Markíza), E. Kukan (SRo), P. Hamžík a L. Pittner (Twist).

Čo sa týka jednotlivých rokov, v prvom sme zaznamenali väčší počet pozitívnych zmienok o jednotlivých ministroch v porovnaní s druhým a v treťom ich počet výrazne poklesol. Napriek tomu za celkové obdobie jednoznačne dominovali neutrálne informácie, keď z 26 členov vlády bolo viacmenej vyvážené prezentovaných až 20 (pri 7 mierne prevažovali pozitívne a pri 6 negatívne zmienky), iba pri jedinom výraznejšie prevládali pozitívne referencie nad negatívnymi - E. Kukan (6% oproti 2%). Naopak o výraznejšej prevahe negatívnych informácií možno hovoriť v spojení s piatimi ministrami - L. Pittner (5 % oproti 11%), R. Kováč (0,1% oproti 5%), J. Čarnogurský (4% oproti 9%), P. Koncoš a P. Csáky (5% oproti 8%). Najneutrálnejšie prezentovanými ministrami boli v sledovanom období J. Stank (až 99% neutrálnych zmienok), L. Miklós a M. Kadlečíková (98%) a M. Machová (96%). Na druhej strane ministrami s najnižším podielom informácií neutrálneho charakteru boli - L. Černák (79% neutrálnych zmienok), G. Palacka (82%), T. Šagát (83%) a L.

Pittner (84%).

Z výsledkov monitoringu trojročného obdobia vyplýva, že v našom mediálnom prostredí pretrvávajúca trend, keď všetky médiá venujú vláde takmer 50% spravodajského priestoru, hoci pri hodnotení jej aktivít sa objavuje čoraz viac negatívnych informácií v porovnaní s pozitívnymi.

MEMO 98 v súvislosti s parlamentnými voľbami v roku 2002 rozšírilo monitoring v už sledovaných elektronických médiách o publicistické a zábavné relácie. Od začiatku budúceho roka zároveň rozšírime monitoring aj na nové elektronické a tlačene médiá.

Správu aj súvisiace grafy (16) nájdete na našej internetovej stránke www.memo98.sk.

Vytvorenie tejto správy bolo podporené National Endowment of Democracy.